

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXVI

Price 20 c.

Chicago, Ill. — Pirmdienis Monday, July 2, 1979

Nr.

JAV KONTROLIUOS ALIEJAUS IMPORTĄ

DĖL RUSŲ PRIMETAMOS PILIETYBĖS

Sovietų Sąjungai paskelbus neleistiną įstatymą, kuriuo asmenims, kilusiems iš Maskvos okupuotų kraštų, primetama Sovietų Sąjungos pilietybė, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. Kazys Šidlauskas motyvuotu raštu kreipėsi į Valstybės sekretorių Cyrus R. Vance, atkreipdamas dėmesį, kad Maskvos įstatymo 1 paragrafo 8 pastraipa pažymi, jog Sovietų pilietybės aktu nusprendžiama, kad Sovietų pilietis negali būti ir kito krašto piliečiu.

Dr. Šidlauskas pažymėjo, kad šitoks nuostatas griežtai priešingą faktui, jog JAV nepripažįsta Baltijos kraštų inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, todėl JAV nuosekliai turi pripažinti, kad pavergtose kraštuose gyvenantieji lietuviai, latviai ir estai pasilieka savo senųjų respublikų piliečiais.

Dėl to prašomas Valstybės departamentas oficialiu raštu pažymėti, kad JAV Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojus tebe-laiko senųjų Baltijos valstybių piliečiais ir nelaiko jų *bona fide* Sovietų Sąjungos ar kurio kito krašto piliečiais.

Toliau savo rašte ALTos pirmininkas dr. K. Šidlauskas pabrėžia, kad ryškus susirūpinimas yra Sovietų nuostata, kuriuo laikomi Sovietų piliečiais ne vien Baltijos kraštuose, neteisėtai Maskvos užgrobtuose, gyvenantys žmonės, bet ir tie, kurie vakaruose įgijo kitų kraštų pilietybę, ir net jų vaikai. ALTos pirmininkas reikalauja pasitikėjimo, kad JAV ras priemonių globoti Baltijos kraštų išeivius, kurie keliauja į savo tėvų kraštus ir kuriuos Maskva skelbia esant jų piliečiais.

Minėtas Sovietų įstatymas yra nesiderinantis su teisiniais principais, su jų pačių detentų linija. Apgailėstaujama, kad Amerikai praityje nepakankamai panaudojant Baltijos valstybių klausimo, dabar Sovietų Sąjungai klatingai ji kelia JAV žeminančių būdų.

SEKINGAI RUŠIAMASI LIETUVIŲ KONGRESUI

Devintajam Amerikos Lietuvių Kongresui rūpestingai ir sėkmingai ruošiamasi kaip Clevelande, kur kongresas įvyks, taip ir ALTos centre Chicagoje. Amerikos Lietuvių Taryba tokius kongresus šaukia kas penkeri metai. Paskutinis buvo 1974 m. Chicagoje, šimet šaukiamas spalio 13-14 dienomis Clevelande, Hollenden House patalpose, 610 Superior Avenue. ALTos skyriai ir ALTą sudarančios organizacijos prašomos išrinkti savo delegatus į lietuvių kongresą ir paskatinti gausiau dalyvių į jį vykti.

Chicago Lietuvių Tarybos

KALENDORĖLIS

Liepos 2: Monegunda, Aristonas, Kerulė, Žilvinė, Lengvenis, Jaugela.

Saulė teka 5:18, leidžiasi 8:28. Oras šiltas, gali lyti.

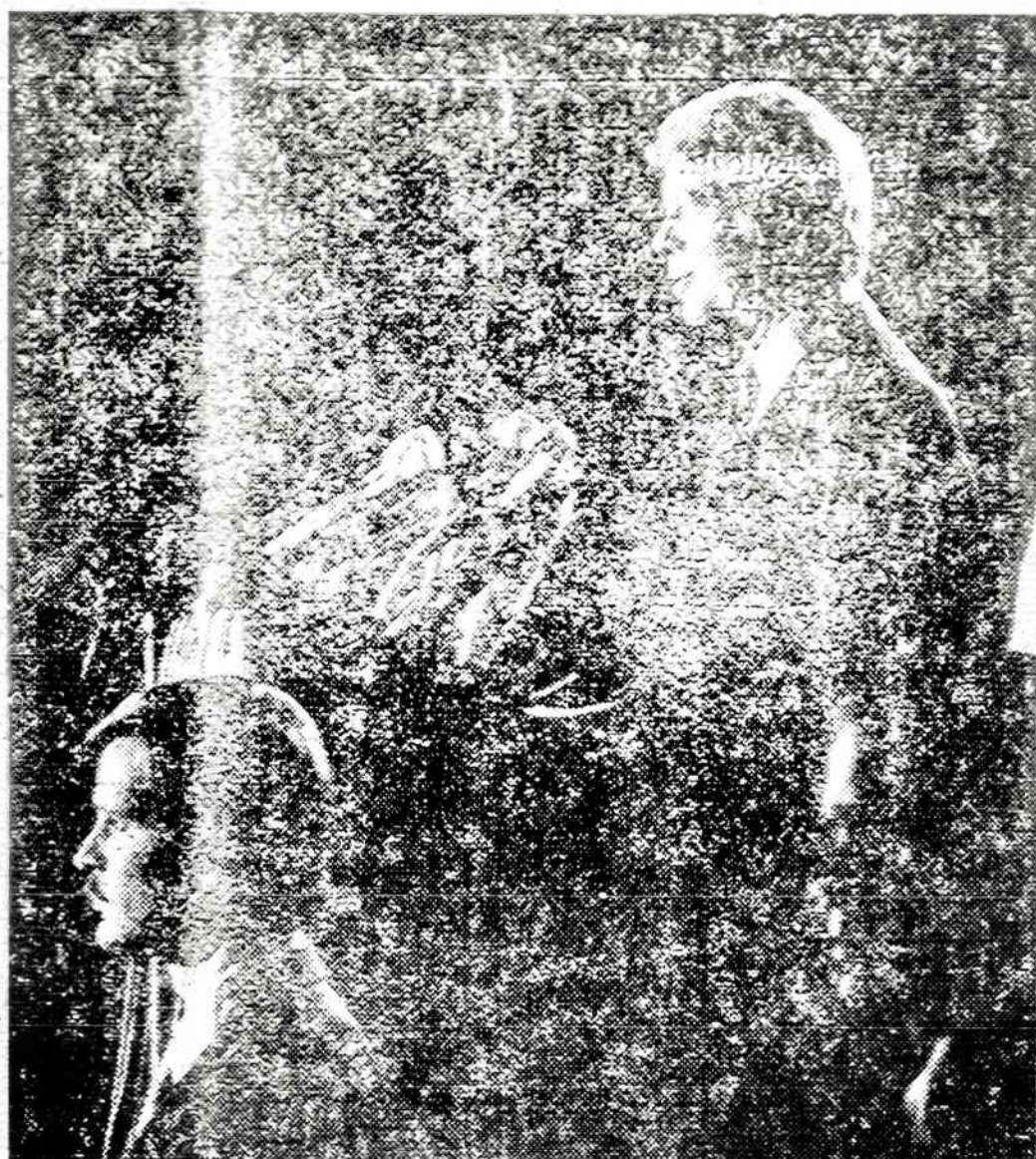
Meškeriojimo konkursas vaikams

Chicago Parkų Distrikto šį antradienį vaikams nuo 7 iki 14 metų amžiaus visose parkų la-gūnose at-daro meškeriojimo konkursą, kuris tęsis ligi liepos 26 dienos. Norintieji dalyvauti turi skambinti tel. 294-2326.

Konkursas vyks paežeryje nuo Aquariumo iki Adler Planetariumo ir daugelyje parkų la-gūnų. Meškeriojimo priemonės bus gaunamos meškeriojimo vietose.

Laikraščiai patikimiau

Naujas Gallupo apklausinėjimas nustatė, kad Amerikos spauda per praėjusius šešis metus Amerikos žmonėms buvo žymiai patikimesnė, negu televizija. Naujasis Gallupo apklausinėjimas parodė, kad 51% gyventojų daugiau tiki laikraščiuose skaitomomis žiniomis, o tik 38% — televizijos vaizdams.

Prezidentas Carteris Tokijo mieste sako kalbą susirinkusiems pramonės valstybių atstovams.

JUNGTINIŲ VALSTYBIŲ PREZIDENTAS PASKELBĖ PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĘ

PREZIDENTO PROKLAMACIJA

Prieš dvidešimt metų, 1959 m. liepos 17 d. bendra rezoliucija (73 Stat. 212) Aštuoniasdešimt Šeštasis Kongresas autorizavo ir paprašė Prezidentą kiekvienais metais trečiąją Liepos mėnesio savaitę skelbti Pavergtų Tautų Savaitę.

Nors pasaulis per praėjusią gentkartę yra žymiai pasikeitęs, mūsų krašto fundamentalinis tikėjimas žmogaus laisve pasilieka nekintantis. Amerikiečiai dabar, kaip visais laikais mūsų istorijoje, pasilieka tvirtai įsitikinę, kad laisvė ir tautos nepriklausomybė yra viena iš universalinių žmonijos prigimtųjų teisių.

Atsimindami savo demokratinę paveldėjimą ir savo išpareigojimus žmogaus teisėms, pasinaudokime šia proga patvirtinti savo admiraciją visais tais vyrais ir moterimis pasaulyje, kurie yra pasisavę laisvės reikalui.

Ir nepamiršdami savo turtingo ir įvairaus paveldėjimo, išreiškime savo užuojautą ir pagarbą asmenims visame pasaulyje, kurie vis tebesiekia tuos idealus realizuoti pačių savo kraštuose.

Dėl to dabar aš, Jimmy Carter, Jungtinių Amerikos Valstybių Prezidentas, šiuoim savaitę, prasidedančią š.m. liepos 15 dieną, skiriu Pavergtų Tautų Savaitę.

Kviečiu Jungtinių Valstybių žmones tą savaitę dalyvauti atitinkamose ceremonijose ir veikloje, patvirtinant savo pasisavintą tiems idealams, kurie mus jungia ir patarnauja kaip inspiracija kitiems.

Tam paliudyti, aš pridedu savo ranką šio birželio 22 dieną, mūsų Viešpaties devyniolika šimtų septyniasdešimt devintais ir mūsų Jungtinių Amerikos Valstybių du šimtai trečiais metais.

JIMMY CARTER

Tanzanija valdo Ugandą

Užsienių diplomatai tvirtina, kad nušalintas Ugandos prezidentas Jusufu K. Lule beveik tikrai prieš savo norą yra laikomas Dar-Es-Salaam. Tanzanijos valdžios namuose. Su juo niekas negali pasikalbėti, nes tu namų prievaizda aiškina, kad telefonas pagedęs. Nuo pirmadienio, kai Lulės rėmėjai Ugandoje pradėjo jo likimu susirūpinti, nutrūko visos informacijos apie patį Lule. Tvirtinama, kad Lule yra verčiamas atsiskirti pretenzijų į Ugandos prezidentus, o remtų kandidatūrą Godfrey Binaiso, kurį remia Tanzanijos prezidentas Julius Nyerere.

Kaip daugelis žino, Tanzanija pagelbėjo Ugandai ištremti savo diktatorių Idi Aminą.

Brazilija pakėlė kavos kainą

Brazilijos Kavos institutas pranešė, kad nuo penktadienio kavos kaina pakelta 10-čia nuošimčių ir vietoje ligšiolinės kainos po \$1.45 už žalią kavos pupelių svorą, dabar bus \$2 svarui. Naujos kainos pakeltos dėl to, kad gegužės mėnesio šalnos nušaldė visą trečdalį ne tik kavos derliaus, bet ir pačių kavos medelių.

Įsakyta uždaryti 33 atominius reaktorius

WASHINGTON.—Atomų Reguliavimo Komisija pareiškė, kad ji planuoja uždaryti visus 33 reaktorius, kuriuos pastatė Westinghouse ir Combustion Engineering kompanijos.

Taip pat įsakyta patikrinti 9 branduolinius reaktorius, Babcock & Wilcox statytus.

BANDYS KEISTI MOTORUS, GAMINTI SINTETINIUS DEGALUS

LIBIJOS DIKTATORIUS PLANUOJA VIENERIEMS METAMS UZDARYTI NAFTOS VERSMES

TOKIJO, Japonija. — Pramonės valstybių konferencija, patyrusi apie arabų valdomo naftos kartelio nutarimą pakelti savo produktų kainas 21%, nutarė imtis priemonių nuo ekonominio sugriovimo. Visos pramonės valstybės pasisakė prieš tokį staigų, nepamatuotą ir žalingą naftos produktų kainų pakėlimą. Pramonės valstybės imsis priemonių apsaugoti nuo galimos ekonominės krizės.

Prezidentas Carteris, patyręs kitų konferencijos atstovų nuotakas ir pasitaręs su Amerikos delegacijos nariais, nutarė kontroliuoti visą Amerikon įvežamą kartelio kraštų naftą. Vyriausybė le's įvežti tiek naftos, kiek būtina reikla pramonės ratams sukti. Naftos kainų pakėlimas atsilieps į gamybą, todėl teks patikrinti gamybos produktų kainas.

Arabų valstybės ir šeichai negali pasigaminti priemonių naftai iškelti ir pravalyti. Vamzdžius, cisternas ir reikalingas valvulas turi įsigyti pramonės kraštuose. Naftos kartelis verčia pramonės valstybes vienyti ir nustatyti žymiai kitokias pramonės produktų kainas.

Prezidentas Tokijo mieste pareiškė, kad JAV turės tapti nepriklausomos nuo užsienio naftos importo. Amerika privalės naudoti kitus energijos šaltinius, reikalingus pramonei ir transportui. Amerika turės pra-grežti kitas naftos versmes, esančias Aliaskos šiaurėje. Vakarų pakraščiuose ir kitose vietose. Be to, vyriausybė leis gaminti sintetinius degalus, kurie gali būti tiek pat naudingi, kaip ir natūralūs degalai.

Prancūzijos, Vokietijos ir Anglijos atstovai Tokijo konferencijoje, patyrę apie šeicho Jamani paskelbtą nutarimą nuo liepos 1 dienos pakelti naftos kainas 20%, nutarė vieningai kovoti prieš tokias grobuoniškas kainas. Pramonės valstybės yra pasiryžusios kontroliuoti importuotą naftą. Be to, jos yra pasiryžusios pasekti amerikiečius ir vartoti kitą metodą alyvai valyti. Iki šio meto europiečiai dažniausiai naudodavo filtrus, bet jie prieina išvados, kad greitas alyvos sukimas švariai išvalo geležies ir pieno dalelytėmis užterštą alyvą. Mazoni Amerikos pramonė jau sėkmingai šitokiu būdu (cycling) valo užterštą alyvą. Anksčiau pajudusią alyvą versdavo laukan, bet dabar to nedaro.

Prezidentas Carteris yra įsitikinęs, kad įvežamos naftos kontrolė neleis arabams išardyti Amerikos ūkio sistemos. Šeichai netrukus įsitikins, kad ekonominė stabilizacija yra naudinga ir jiems.

ZENEVA, Šveicarija. — Šeichas Jamani, valdąs dideles Saudi Arabijos naftos versmes, iki šio meto buvo sukalbamas, o dabar, patekęs arabų ekstre-

Izraelis paleido amerikietę

Izraelis paleido iš kalė amerikietę Terre Fleener, metų amžiaus, kuri už pagalbą palestiniečiams buvo nutenkeriems metams kalėj. Ji jau buvo atsėdėjusi 20 nesių. Izraelio prezidentas zak Navon jau seniau rekor-davęs "už gerą elgesį" sutipinti jai bausmę per pusę.

Ji buvo nuteista už peromą palestiniečiams savo metais padarytų Izraelio karin-gimų fotografijų.

Pagunda "apsirijimu

Nepriklausomiems sunkių vairuotojams (žymia mi savininkams) tęsiant pr-to streiką dėl 55 mylių per-landa greitumo ribos ir už-gesni dizelio kurą, nesant nuvežti numokėjus vaisyu daržoves iš Vakarų ir Rytus, liformijos parduotuvės ir kio-piini gerų produktų toki kainomis kaip 4 svarai porų 50 centų, 4 svarai kant-pų \$1, taip pat po \$1 keturi-rai nektarinų ir apriksosų.

— Somoza sutiktų išvažiu-jei būtų išvyti visi Kubos ir namos kareiviai. Kol jie Nikaragvoje, tai Somoza v-vaus tai kovai.

mistų įtakon, juokėsi, kai p-rė pramonės valstybių g-pasipiktinimą tokiu dideliu-tos kainų pakėlimu. Jis ti-pareiškė, kad Amerika, Vc-tija ir Anglija privalės m-jių nustatytas naftos kainas.

Tuo tarpu Libijos diktato-Chadafi, norėdamas pamo pramonės valstybes, paske-kad jis ištisus metus, o ga-ilgiau, sustabds naftos-mybą. Jis pabrėžė, kad Li-galės gyventi iš ankstesnių-nų, nes ji turi dideles naftos-sargas. Amerikiečiai galės l-troliuoti naftos transportą, versmių savininkai kontroliu-naftos gamybą. Versmėse-bantieji bininkai galės l-sėti ir gauti ilgas atostogas

torius Chadafi nor-kad ir kitos valstybės, iš žė-ispumpu-jančios naftą, sus-dytų naftos gamybą ištisi-metams ar daugiau. Cha-yra įsitikinęs, kad pramon-valstybės ilgus metus išnau-maziau apmokytus versmų-bininkus ir mažai temokėję-naftą. Jis nori atitaityti p-tyje padarytą skriaudą.

Saudi Arabijos karalius ki-galvoja. Jis gamins tiek-naftos, kiek gamino iki šio-to. Jis norėtų išvengti ekon-jes suirutės, nes bijo, kad-jos nukrentės visos arabų-tybės, priklausančios nuo-moninių valstybių.

PAVARGĖLĖ

Ankstyvą pavasarį, 1922 metais, Kubanės kazokų kaime pasirodė pavargėlė, apie 50 metų amžiaus. Iš kur ir kur ji ėjo niekas nežinojo ir vargiai ar kas domėjosi šia apdriskusia ir purvais aplaškyta asmenybe. Apiplyšusių paltu, kokiui tai rudu skudurėliu ant galvos, medžiaginose batukuose, pamažu sėpėjo ji slėpti kovo mėnesio purvą. Kolis kartais ji permetė save žvilgsniu, pavaldę batų ir pakopusi laipteliais prie verandų durų neryžtingai pasibeldė. Atsidarė durys ir ji buvo pakviesta užėti. Ji pamažu peržengė slenkstį, įėjo į koridorių, po to į virtuvę ir palikusi stovėti prie durų palaipsniui apžvelgė patalpą.

Mokytoja, su nustebimu žiūrėdama į įėjusią ir matydama jos sumišimą ir išvargusį veidą, paklausė:

— Kuo galiu jums palarnauti, bobute?

Toji atsiduso ir vos girdimu balsu atsakė:

— Prašau atleisti, kad aš savo atsilankymu trugdau. Pirmą kartą gyvenime man tenka kreiptis į žmones, prašant pagalbos. Tikiu, kad jūs mane suprasite ir atleisite.

Mokytoja, atidžiai klausydama viešnios, diktai nustebsi, pradėjo ją apžiūrėti.

Pavargėlė tęsė:

— Jau antrą dieną aš nieko nesu valgiusi. Jei galite, balandėle, duokite man ką nors pavargyti.

Mokytoja maloniai nusišypsavo viešniai, pasiūlė jai sėstis prie stalo, o pati pradėjo imti pietus iš pečiaus.

— Ar valgysite mūsų barščius?

— Aš gi jums sakiau, ką Pavargėlė, sėdėdama už sta-

lo, labai pamažu ir tykliai valgė. Mokytoja, sėdėdama nugara į pečių, su susidomėjimu sekė viešnios elgesį ir kiek palaukusi su smalsumu paklausė:

— Iš kur ir kur einate, senelė?

— Einau iš Ekaterinodar, o kur einu nežinau, balandėle. Noriu pasitraukti nuo savęs ir nuo savo praities, bet nekaip negaliu. Atleiskite, šeimininke, man labai sunku apie tai kalbėti. Neklausinėkite manęs! Jūs esate inteligentiška ir turite suvokti, kad aš jums pilnai pavasitiu, kalbėjęs į tykliai basu, valgydamas toliau.

— Ačiū, balandėle, už jūsų pagalbą. Aš niekada neužmiršiu jūsų gerumo. Gal būt, kada nors, mes susitiksim šiuo kitiokio aplinkybėmis. O kas pas jus mokinais skambinti?, netikėtai paklausė pavargėlė, išgirdusi piano garsus iš kito kambario.

— Tai mano dukterė, — atsakė mokytoja.

— Prie gamų dar sėdi mergaitė?, — vėl paklausė pavargėlė.

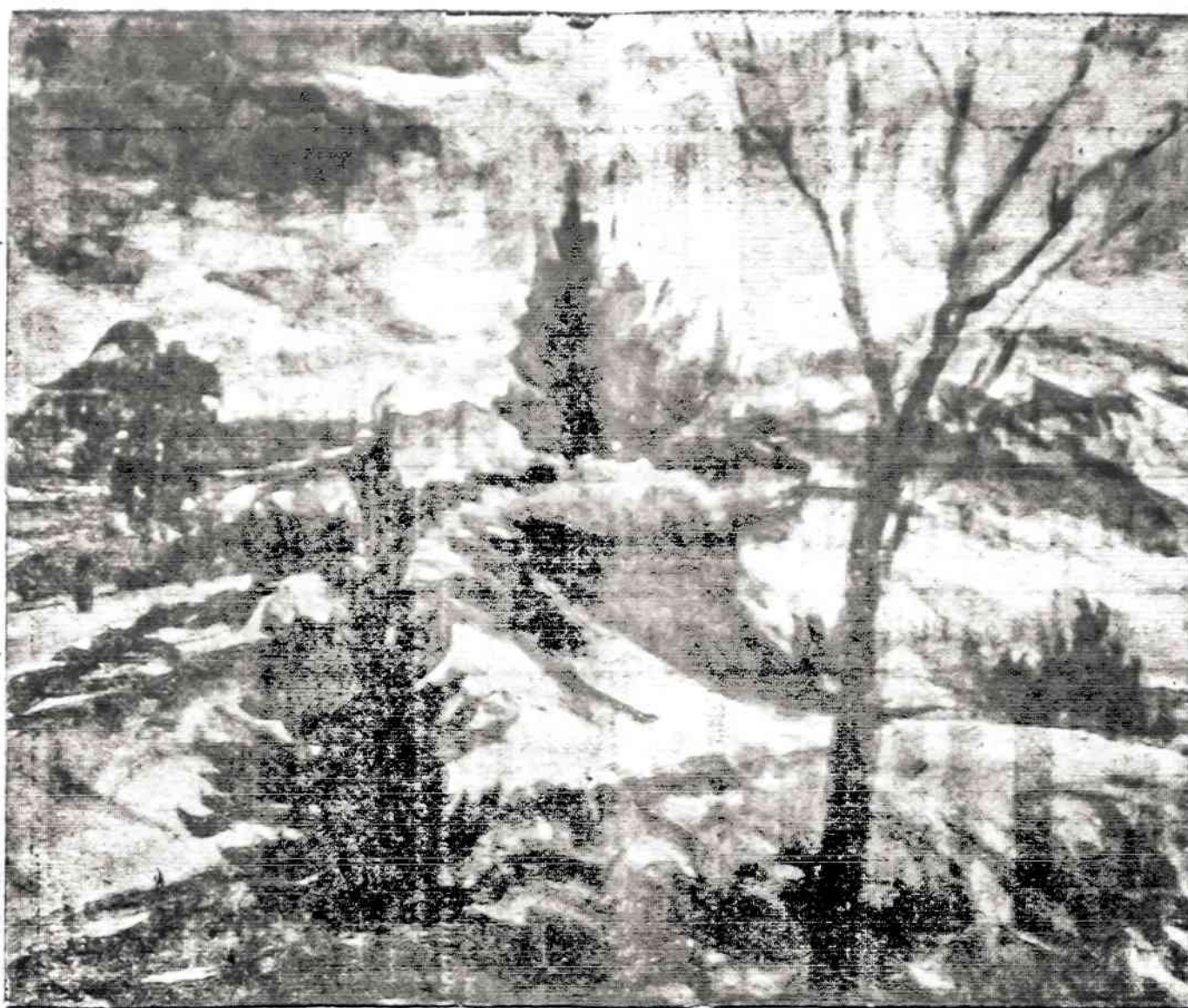
— Taip, kada tai ir aš mokinaus skambinti, atsakė pavargėlė, sustodama prie kiekvieno žodžio.

— Stai kaip!, — šuktelėjo šeimininkė — gal jūs sutiktumėte patikrinti jos lavinimą? Pas mus kame nėra, kas galėtų jai padėti. Tėvas pats daugiau nežino, kaip gamas.

Po keleto minučių pavargėlė tikrino mergaitę ir paaiškino jai tolimesnius pratimus.

— Mergaitė muzikoj labai gabi, tik pianinas labai išsiderinęs, — pasakė viešnia ir pati atsisėdo prie piano.

— Piliete bobute, paskambin-

M. Šileikis

Indianos kopose

kite ką nors iš savo repertuaro, — paprasė mokytoja.

— Iš savo?, — paklausė viešnia. — Aš noriu išeiti iš savo o jūs norite... Tarp kitko vis tiek. Jums ir jūsų Olyteit aš paskambinsiu.

Ji perbraukė rankomis veidą, atsiduso, pakratė galvą tarytum gindamosi nuo ikryos minties ir švelniai nuleido rankas ant klavišų.

Tik dabar mokytoja, apžiūrėdama viešnios profilį, pastebėjo buvusio grožio pėdsakus ir smulkias raukšles inteliškiame veide. Virtuvėje jos veidas rodė perdidelį nuovargį ir, galimas daiktas, koki nors sunkų pergyvenimą. O prie piano veidas pasidarė kitoks, sušvito vidurinė šviesa ir lūpos švelniai virpėjo. Dar kartą ji papurtė galvą, paėmė keletą akordų, nukreipė savo žvilgsnį į tolį ir pradėjo skambinti.

Sužavėtos skambinimu greta

stovėjo motina su dukra. Po minutes į kambarį įbėgo ir ant pirštu galvą prisitartinę pats mokytojas. Iš užvaros atbėgo dar dvi kaiminkos mokytojos. O ji nekrepdama jokio dėmesio, vis daugiau ir daugiau, su užsidegimu ir žavesiu, skambindama nuklydo į jai vienai žinomą pasaulį.

Visi stovėjo kaip užburti ir prislopinę kvėpavimą su nustebimu klausėsi muzikos.

Dar kartą suvirpėjo klavišai ir muzika nutrūko. Įsivyravo višiška tyla. Pavargėlė sėdėjo su uždromis akimis. Iš po drebančių blakstienų riedėjo dvi ašaros.

Po to ji sunkiai atsiduso, vėl papurtė galvą ir atsisėdo.

— Pasakykite man, nors, ką jūs skambinate?, — pritrūko skambinimu, balčiai paklausė mokytojo žmona. — Koks stebulingas ir baisus daiktas!

Pavargėlė, tarytum atbudusi iš burtų sapno, apžvelgė visus akimis — tyliai atsakė:

— Taip, tai baisus daiktas! Baisėnis už gyvenimą ir mirtį. Šitas skambinimas neturi pavadinimo... mano improvizacija.

Greitai padėkojusi šeimininkai ir šeimininkei už valgą pavargėlė nusilenkė ir išėjo. Vėrandoje ji tyliai pasakė mokytojai:

— Šiandieną apie mane niekam nepasakokite, o rytoj aš būsiu toli nuo čia. Dar kartą dukui už viską. Atleiskite ir likite sveiki.

Pasilikusiai nustehtinti klausinėjo šeimininkę:

— Kas ji? Kas ji??

Praslinko 14 metų Dudinsko konclageryje ligoninės lovoje, prie mirties, karšo 65 metų senutė. Sunkiai tardama žodžius, ji pašaukė prie savęs kalinę — gailėtingąją seserį Olgą ir jai tarė:

— Balandėle mano! Aš mirsiu... Šiais metais tu būsi laisvė. Krasnodare, prašau, suieškok mano pažįstamus. Kominterno gatvėje Nr. 25 jie turi sa-

vo ramuką. Jie gyvena vieni. Perduok jiems mano paskutinį atsisveikinimą. Pasakyk jiems, kad Svetlanova buvo areštuota 1927 metais ir per 10 metų praejo tris konclagerius... Pasakyk jiems, kad aš...

Senutė nutūlo. Veide pasirodė nenatūrali šypsenėlė, akys įsiremė į vieną tašką, kvėpavimas nutrūko... Po keleto minučių ji iš naujo pajudėjo, žvilgtelėjo į gailėtingąją seserį, trumpai atsikvėpė, pasitempė ir nutūlo...

Buvusi karališkųjų teatrų aktorė mirė.

Olė žiūrėjo į mirusią ir kaip užmirstame sapne stengėsi prisiminti pažįstamą veidą. Ir prisiminė. Atsargia, persižegnojo ir apsisverkė.

Vertė

K. Plepys

Mūsų spaudoje

Bendradarbiavimas yra kolaboravimas

Dirvos 24 nr. J. Rimkūnas garba išsamiu straipsniu "Tylosios daugumos beieškanč" aptaria išėjimo susigrupavimą ir grupių bei junginių veiklą. Jis konstatuoja, kad daugiausia mus skirsto ir veda į nesantaiką bendradarbiavimas su okupantu ar jo patikėtiniais, nors bendradarbiautojai visur reklamuoja, kad jie bendradarbiauja su tauta. Apie tai J. Rimkūnas taip rašo:

"Kala mes siunčiame į Lietuvą siuntinį, ar kada nuvažiuojame aplankyti artimuosius, tai mes — SANTYKIAUJAME (Relation; Connection Beziehung; Verhaeltness). Kada bandomė kiek įsijungti į paskirų individų, grupių, ar net visos tautos bėdas ir vargus ir bandomė jiems fiziniai, moraliniai ar net politiniai (jeigu galime) padėti, tai jau yra BENDRAVIMAS (asocialie, vereinigen, verbinden). Ir tik kad mes dirbame bendrą darbą su pavieniais asmenimis, grupėmis ar valdžiomis, tai jau yra BENDRADARBI-

— Taip aš supratau to straipsnio vedamąją mintį. Kita — aiškiai, spėjiojimai yra antraeilis reikalas. Juk ir "L.L." Nr. 5 1979 m. randame: "...tūrėjome"

VIMAS (work together, cooperate, collaborate, mitwirken, zusammenwirken)".

Autorius pamiršo pačią įtakingiausią grupę — tilių statytojus, atkakliai vykdančius Sonnenfeldo doktriną. Tikrumoje jų veiklos pasekmėse atsirado bendradarbiautojai. Rusai juos žino visus ir kiekvieną, tik mes nežinia dėl ko slepiame. Apie juos visai neužsiminė ir J. Rimkūnas.

K. Petrokaitis

SKAITYTOJAS PASISAKO...

RASO NUOLATINIS SKAITYTOJAS

(Tęsinys)

Ir toliau A.T. rašo: "Kodėl A.Z. nenurodo, kas ir kur pasisako, kad nutildyti "Naujienas", kas ir kur niekina redaktorių? "Naujienos" turi tai paaiškinti ar atšaukti suklaidotus straipsnius."

Taigi "turi". Bet ar A.T. neturėtų pirma perskaityti bent tuos straipsnius, dėl kurių jis bando pasisakyti, tai jam nereikėtų taip nevykusiai reikauti paaiškinimų? O gal jis skaitė, bet užsimerkia ir sako, kad nemato.

Taip pat A.T. reikalaujamas, kad "Naujienos" atšauktų, kaip jis sako, "suklaidotus straipsnius", turėtų jausti pareigą nurodyti, kokie tie straipsniai yra suklaidoti, iš kur "Naujienos" juos paėmė, kaip jie atrodė originalai ir kas juose yra suklaidota. Kaltinti, kad "Naujienos" klastoja straipsnius, neįrodžius — ar tai nėra šmeižtas?

Tesdamas savo išvedžiojimus A.T. rašo: "Viršuje to paties puslapio kitas autorius, be parašo, rašo straipsnį tuo pačiu pavadinimu "Kalbėkime atvirai".

Tame straipsnyje pasisakoma, kodėl nenorėjo tą atkarpą talpinti ir kodėl vis tik patalpino. Ten rašoma: "Mums nepatiko atkarpa ne todėl, kad joje keiliami faktai nebūtų tikslūs ir aprašomi įvykiai Lietuvoje nebūtų vykę". Ir sakoma, kad atrodė, kad laikas dar nepribrendo, kad esą šiandien yra svarbesni klausimai. Be to, G. Misiū vyresnieji priėmė dr. K. Grišniaus pasiūlymą savo tarpe pasiskelbti amnestiją. Pasiūlyta užmiršti ką kas rengėsi padaryti, darė ar nepadarė..." Ta amnestija esą buvusi priimta ir tai koma gyvenime 40 metų. Bet kadangi jau keli metai, kai skleidžiamos insinucijos, šmeižtai, niekinimai prieš "Naujienas" ir jų redaktorių, tai buvo reikalinga gintis, duoti atsakymą ir todėl ta atkarpa, vieno skaitytojo pasisakymas, buvusi patalpinta.

Taigi aš supratau to straipsnio vedamąją mintį. Kita — aiškiai, spėjiojimai yra antraeilis reikalas. Juk ir "L.L." Nr. 5 1979 m. randame: "...tūrėjome"

VIMAS (work together, cooperate, collaborate, mitwirken, zusammenwirken)".

Autorius pamiršo pačią įtakingiausią grupę — tilių statytojus, atkakliai vykdančius Sonnenfeldo doktriną. Tikrumoje jų veiklos pasekmėse atsirado bendradarbiautojai. Rusai juos žino visus ir kiekvieną, tik mes nežinia dėl ko slepiame. Apie juos visai neužsiminė ir J. Rimkūnas.

K. Petrokaitis

progu iš klaidų pasimokyti, bet dar neįmokome valdyti savo pagiežos, paskelbti vieni kitiems amnestiją ir suglaustomis gretomis žygiuoti "Vardan tos Lietuvos".

Ir dėl to tik paaiškinamo "Naujienų" straipsnio A.T. keturiai įvairius klausimus. Tenka vėl priminti, jei A.T. būtų paskaityęs tą atkarpą ir pasekęs spaudą, tai daugelio keliamų klausimų visai nebūtų.

Pacitavęs: "Būtumėm ir toliau laikę stalčiuje "Kalbėkime atvirai", jeigu mūsų trumparegiai būtų matę svarbesnių klausimų, negu spėlioti kas buvo ir ko nebuvo prieš 50 metų, kai kiekvienam jaunuoliui jūra buvo iki kelių" A.T. tuoj ir čia randa šmeižtą ir rašo: "Šmeižikai su tokiais pareiškimais nepakenks nei nepriklausomos Lietuvos laikotarpiui, nei Lietuvos atečiai..."

Atseit, "trumparegiai" pavadinimu norėta pakenkti net nepriklausomos Lietuvos laikotarpiui ir Lietuvos atečiai. Manding, tai tik A.T. fantazijos.

Ir toliau A.T. — "Pasakymas "kiekvienam jaunuoliui jūra buvo iki kelių", tai despotiškas ir įžūlus, nes, kiek žinome, net patyrusiam jūrininkui jūra niekuomet nebuvo iki kelių". Čia A.T. ne tik nesuprato, kad tas pasakymas yra panaudotas perkelta prasme, bet sakydams "despotiškas ir įžūlus", gal nesuvokia ir tų savo žodžių prasmės.

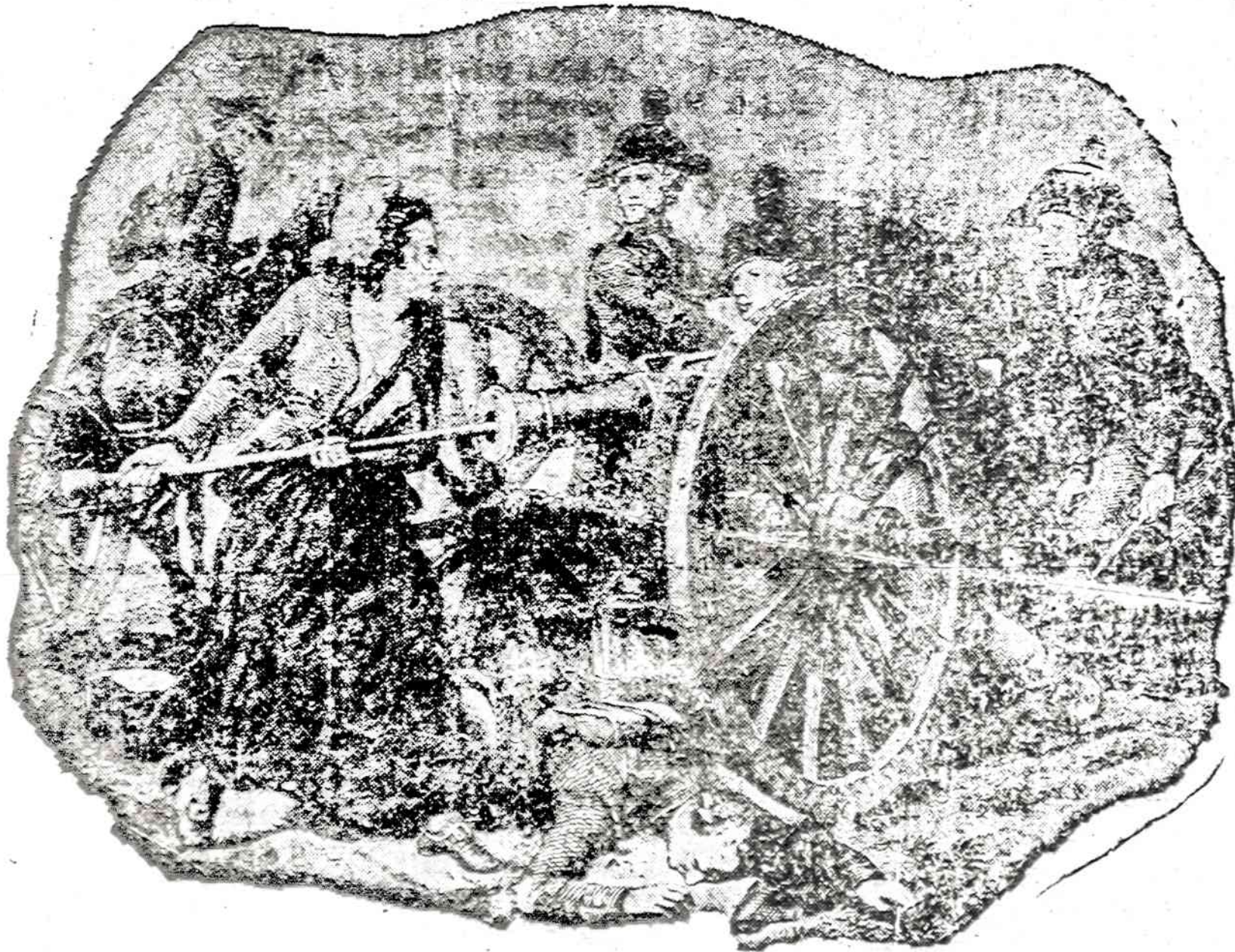
Tokiais, čia cituotais, pasakymais A.T. bando įtikinti "L.L." skaitytoją, kad, kaip jis teigia, "Naujienos" šmeižia ir nepriklausomą Lietuvą ir Lietuvos kovas, ir kad "Naujienos" moka tik šmeižti, bet tvirtina, kad niekas nesiruošia "Naujienų" sustabdyti.

Tenka paminėti ir kelis pasakymus iš kito straipsnio (labai "giminingo" pirmajam) — "Tegul kalba faktai". Albertas Trakaitis. "L.L." Nr. 1. 1979. Straipsnis taikomas "Naujienoms". Ten rašoma: "Kai kas gali pasakyti — kam priminti praeitį? Tiems galima atsakyti — kam iš viso rašoma ir studijuojama istorija nuo mūsų neatmenamų laikų. Sustabdyti istorijos platinimo ir studijavimo niekam nepasiseks". Ir toliau papildoma: "Čia galima pridėti: kai kam gali užginti daryti istorinius pareiškimus po 49 ar net po kelių šimtų metų. Neaišgi lietuviai turėtų pamiršti visą kelių tūkstančių metų istoriją? Lietuvos praeitį?"

(Bus daugiau)

— Atstovų rūmai sutiko rūsavinti iš naftos bendrovių 60% didžiojo pelno. Pinigai eis mokslo tyrinėjimams.

Liberation's woman.

Molly Pitcher loved her husband. So much so, that when he went into battle during the Revolution, she did too. Right by his side. Then one day, while loading cannons, he was killed by a British bullet.

Molly knew the time had come to take stock in her country. So she picked up where her husband left off. And when the smoke cleared, America had a new victory and a new heroine.

Today, when it's time to take stock in their country, Americans buy U.S. Savings Bonds.

When you join the Payroll

Savings Plan at work, a little is set aside from each paycheck to buy Bonds. Regularly. Automatically.

That way, you're making a real investment in your future. And in America's, too.

So buy United States Savings Bonds. Right from the start, it's been an equal opportunity investment.

Now E Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (4 1/2% the first year). Lost, stolen or destroyed Bonds can be replaced if records are provided. When needed, Bonds can be cashed at your bank. Interest not subject to state or local income taxes, and full tax may be deferred until redemption.

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly!

5 1/2% PER ANNUM PAID AND COMPOUNDED QUARTERLY

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 8%

Mutual Federal Savings and Loan

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

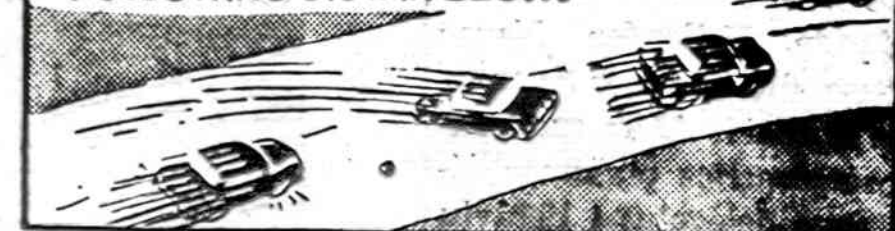
INSURED

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

SAVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

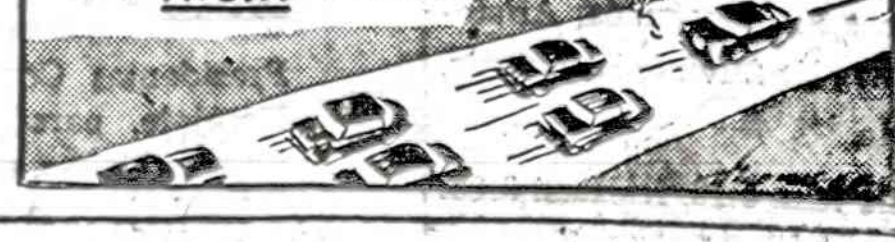
DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES...

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY...

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED STAY IN THE RIGHT LANE.

Los Angeles, Cal.

(Tęsinys)

Dainų koncerto programa

Birželio 17 d. Lietuvių diena pradėta pamaldomis šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Pavakary Marshall aukštesniosios mokyklos salėje buvo dainų koncertas. Daugiau kaip tūkstantį publikos talpinanti salė buvo apypilnė. Parapijos komiteto narys I. Bandziulis trumpai pasveikino publiką. Amerikos himną solo giedojė A. Polikaitis. Programai vadovavo Birutė Dabšienė, kuri visuomenėje populiarė, kaip skautų vėliavė, o ypač kaip solistė dainininkė. Ji scenon pakvietė po vieną iš eilės: garbės konsulę V. Čekanauską, Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus pirmąninką F. Masaitį ir Liet. Bendruomenės Vakarų apygardos pirm. R. Dabšį. Jie visi trumpai kalbėdami pabrėžė, kokią didelę kultūrinį darbą atlieka prelatas Kučingis, rengdamas Lietuvių dienas. Padėka jam reikšta.

Koncertą pradėjo iš Clevelando atsikviestas studentų vokalinis vienetas Nerija: trylika dainininkių, akompaniatorė ir vadovė dirigentė. Programos pabaigoje jas prel. Kučingis pavadėmis scenoje prieš publiką iškvietė. Štai jos: Kristina Aukštuolytė, Rūta Balytė, Roma Balytė, Mirga Bankaitytė, Rūta Giedraitytė, Ona Kliortytė, Zita Kripavičiūtė, Nijolė Lenkauskaitė, Sigutė Lenkauskaitė, Viktorija Lenkauskaitė, Danutė Miskinytė, Ligija Rociūnaitė, Laimutė Švarcaitė, Rita Čyvaite-Kliorienė, vadovė ir dirigentė, Kristina Kuprevičiūtė, akompaniatorė.

Dainininkė Ona Kliortytė buvo ir Nerijos programos prane-

sėja, vienos kitos dainos turinį paaikšino. Bendrai abi programos vadovės (B. Dabšienė ir O. Kliortytė) nereikalingais posimais laiko negaišino.

Nerijos dainininkės, kaip programoje numatyta, scenon įėjo tris kartus, visą padainavo 20 dainų, plus vieną programoje nenumatytą, kai publika joms smarkiai plodama iškvietė dar daugiau dainuoti.

Koncerto programoje buvo ir solistė dainininkė Genė Ugianskienė, iš Philadelphia. Jai akompanavo Raimonda Apeikytė. Ji scenon įeidama tris kartus dainavo 13 dainų bei arijų. Publika solistei plojimų negailėjo. Vieną dainą ji dainavo kartu su Nerijos dainininkėmis. Kai tiek daug dainų padainuota, nesimū čia jų pavadinimus, žodžių ir melodijų kūrėjus paminiūti, per ilgas būtų šis raštas. Saraše vyravo liaudies dainų harmonizuotojai bei kompozitoriai okupuotoje Lietuvoje su-brendę.

Dainas baigus net keletą kartų solistė Ugianskienė, akompaniatorės ir Nerijos dainininkės su vadove scenon iškvietė, gėlėm apdovano. Vien tik moterų ir merginų atlikta ilgoka, bet nenuobodi programa. Tik A. Polikaitis, Amerikos himną giedojęs, įsimaišė tarp tiek gausios moteriškosios lyties menininkių.

Koncerto atlikėjoms, parodų rengėjams padėjo prelatas Kučingis, trumpu, protarpiais linksmos nuotaikos. Žodžiu. Šiaip ar taip, tik parapija, vadovaujama klebono Kučingio gali imtis tokios rizikos šitokią Lietuvių dieną surengti. Juk parodų surengimas, tiek daug

menininkių dainininkių atsi-kvietimas jau į kelių tūkstančių dolerių sumą įkimba.

Sunku spėlioti, kas būtų čia atsitikę, jei prieš 20 metų frontininkų vadovauta akcija prieš kleboną Kučingį būtų pasisekusi? Buvo pradėta baisi akcija: boikotavo, varė agitaciją prieš parapijos surengtą Lietuvių dieną. Suorganizavo "Los Angeles Lietuvių Katalikų Organizacijų Komitetas" šv. Kazimiero parapijos Lietuviškos Teisės Ap-saugoti". Tas teisės "saugojis" atsišaukimais, kurstydami visuomenę neremti klebono Kučingio veiklos pradžios mokyklai statyti, esą, čia parapijos mokykla nereikalinga.

Prieš kleboną nelaimėje tiepatys "naujų kelių ieškotojai" jau 1962 metais čia buvo užgro-bę Amerikos Lietuvių Tarybos skyrių, "priėmė" rezoliuciją, jog Amerikos Lietuvių Tarybos

IT'S AMAZING!

BABY OPOSSUMS ARE SO TINY THAT 20 OF THEM WILL JUST FILL A TEASPOON!

Sukaktuvininkas mokyk. kun. Skėrys

Mokyk. kun. Fr. J. Skėrys

centrą reikia perkelti į Los Angeles, nušalinant iš Alto vaikelos Simutį, Grigaitį, Vaidylą ir kt. Bet ir tai nepavyko. Betgi čia nesantaikos sėkla pasėta persimetę į Amerikos Lietuvių Bendruomenę, kuri pakrypo ne bendruomenės, bet dvasinės var-guomenės keliu.

Linkėjimai prelatui J. Kučingui, geras darbas pasipuošusiam, dar ilgai parapijos vadovybe išsilaikyti. Juk tik nesėnais atšvestas 70 metų amžiaus jubiliejus papuoštas dviem tūkstantinėmis, spaudos paramai padovanotomis.

Nesaugu būti milijonieriumi

PARYŽIUS. — Prancūzų milijonierius Henri Lelievre buvo pagrobtas ketvirtadienį ir netrukus gautas grobikų reikalavimas 6 milijonų frankų, tai yra 1.4 ml. dolerių jam išpirkti.

Lelievre, 82 metų amžiaus nekilnojamo turto pardavėjas, su šeima gyvena užmiestyje netoli Le Mans, kur ketvirtadienio rytą atvyko policijos uniformomis apsirėngę du vyrai ir Lelievre išsivežė ir tik pirmadienį gautas laiškas su pinigų reikalavimu skubiai mokėti, dar pageidaujant, kad būtų apmokama senais prancūzų banknotais po 500 frankų.

ENERGY WISE

mę mokytojo etate, nuo 1974! Tapęs kunigu jis išplečia sametų, tapęs dvasiškiu — dės-vo darbo barą iki universalaus to religiją mokiniams-evangeliz-kams. Dirbdamas pilname eta-nigas, spaudos bendradarbis, te dėstė vokiečių kalbą žemes-bendruomenės veikėjas, lietu-nėse klasėse ir, pamokų krū-viškų renginių rėmėjas ir, iš viui išpildyti, tai vieno, tai kito dalyko po kelias pamokas.

Stebėtina kun. Skėrio tole-rancija bet kokio charakterio viršininkui. Ir tai, ne kad bet kam nuolaidžiautų bet kad su bet kokio charakteriu surastų kompromisą. Fr. — J. Skėrys per istisus savo pedagoginio dar-bo lietuviškoje mokykloje 25-rius metus, berods neturėjo nei su vienu gimnazijos direktoriu mi rimtesnių nesutarimų (jei sakysim lietuviškai — tai vadin-kim rietenom, kurių, — Dievu-liau brangus — mūs gimnazijų niekada nestokojo, ir... ma-lyt, nestokos!). Šių eilučių au-torius irgi dirbo gimnazijoje mokytoju ir žino visus sunkumus.

Nepaskaitysiu už blogą, bet atbulai: kiek pažįstu kun. Skė-rį, jis nėra prisiskaitęs pedago-ginių gudrybių ar psichologijos plonybių. Visai nemodernus jis nei mokytojas, nei kunigas. (Net barzdos neželdina!). Ar jis mokykloj dalyką dėsto, ar baž-nyčioj poteriauja, visur jis pa-prastas, realus, gyvenimiskas. Kalba tipišką mažlietuvišką ak-centu ir sintakse. Štai, rodos imis ir pakvies: "... nu, tai gal atvažiuok kada "prie mūsų." Ne! I svečius jis iš tikro pakvie-čia su mažlietuvišku akcentu, bet pasako taisyklingai: "pas-mus"...

Retėjant dvasiškių eilėms Fr. — J. Skėrys sutiko pasirošti evangelikų kunigystei. Po indi-vidualaus pasiruošimo, 1974 metais, birželio mėnesį įšventi-namas diakonu, o po pusantų metų — kunigu.

Tapęs kunigu jis išplečia sa-metų, tapęs dvasiškiu — dės-vo darbo barą iki universalaus to religiją mokiniams-evangeliz-kams. Dirbdamas pilname eta-nigas, spaudos bendradarbis, te dėstė vokiečių kalbą žemes-bendruomenės veikėjas, lietu-nėse klasėse ir, pamokų krū-viškų renginių rėmėjas ir, iš viui išpildyti, tai vieno, tai kito dalyko po kelias pamokas.

Stebėtina kun. Skėrio tole-rancija bet kokio charakterio viršininkui. Ir tai, ne kad bet kam nuolaidžiautų bet kad su bet kokio charakteriu surastų kompromisą. Fr. — J. Skėrys per istisus savo pedagoginio dar-bo lietuviškoje mokykloje 25-rius metus, berods neturėjo nei su vienu gimnazijos direktoriu mi rimtesnių nesutarimų (jei sakysim lietuviškai — tai vadin-kim rietenom, kurių, — Dievu-liau brangus — mūs gimnazijų niekada nestokojo, ir... ma-lyt, nestokos!). Šių eilučių au-torius irgi dirbo gimnazijoje mokytoju ir žino visus sunkumus.

Nepaskaitysiu už blogą, bet atbulai: kiek pažįstu kun. Skė-rį, jis nėra prisiskaitęs pedago-ginių gudrybių ar psichologijos plonybių. Visai nemodernus jis nei mokytojas, nei kunigas.

Retėjant dvasiškių eilėms Fr. — J. Skėrys sutiko pasirošti evangelikų kunigystei. Po indi-vidualaus pasiruošimo, 1974 metais, birželio mėnesį įšventi-namas diakonu, o po pusantų metų — kunigu.

Kur eina tie bilijonai?

WASHINGTON. — Po visa-naktį trukusių kartų debatų dėl abortų Atstovų Rūmai sė-kantį rytą 327 balsais prieš 84 priėmė įstatymo projektą, ku-riuo autorizuojamas paskirsty-mas 73.5 bilijono dolerių Darbo ir Sveikatos, švietimo ir Gero-vės departamentams. Tuo įsta-tymo projektu draudžiama lab-darai skirtas lėšas naudoti abor-tams, išskiriant atvejus, kai mo-ters gyvybei gresia pavojus.

— Arabams pakėlus naftos kainas, šią žiemą namų apšildy-mas kainuos apie šimtą dolerių daugiau, negu praeitais metais.

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

Turime po kelias RETAS KNYGAS

1. Kun. M. Valadkos UŽ LAISVĄ LIETUVI

Minkšti viršeliai, 410 psl. \$10.00

2. V. Biržiškos SENOVĖS LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I ir II dalis.

Minkšti viršeliai \$10.00

3. A. Ambrosės CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA.

Minkšti viršeliai \$15.00

4. J. Laukio ORAKULAS. 414 psl.

Minkšti viršeliai \$10.00

Cekį reikia išrašyti:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St.
Chicago, Ill., 60608

Pridėti dolerį pašto įkildoma.

NAUJIENU PIKNIKAS

ŠEŠTADIENI, LIEPOS 28 d.

WOSNIAKO SODE

2530 BLUE ISLAND AVENUE

(26-ta gatvė, vienas blokas į rytus nuo S. Western Avenue)

Bus skanių užkandžių ir įvairiausių gėrimų.

Visi lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti į pikniką.

Rėmėjams bus paskirstytos gausios, vertingos dovanos.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone 421-4106

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of December 1, 1977	pusi metų	\$16.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$ 9.00
	vienam mėnesiui	\$ 3.00
In Chicago \$33.00 per year, \$18.00 per six months, \$10.00 per 3 months. In other USA localities \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$9.00 per three months. Canada \$33.00 per year; other countries \$34.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$33.00
	pusi metų	\$18.00
	vienam mėnesiui	\$ 3.50
20 cents per copy.	Užsieniuose:	
Nuo gruodžio pirmos d. Dienraščio kainos:	metams	\$34.00
	pusi metų	\$18.00
	vienam mėnesiui	\$ 4.00
Chicagoje ir priemiesčiuose:	Naujienos eina kasdien, išskyrus	
metams	sekmadienius. Leidžia Naujienų Ben-	
pusi metų	drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,	
trims mėnesiams	Ill. 60608, Telef. 421-6100.	
vienam mėnesiui	\$ 3.50	
Kitose JAV vietose:	Pienigus reikia gauti prieš Money	
metams	Orderiu karba su užskaita.	
	\$30.00	
NAUJIEŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryt. iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.		

Ką Maskva darys su Amerikos lietuviais?

Visi žinome, kad Leonidas Brežnevas, Sovietų Rusijos komunistų partijos generalinis sekretorius, keletą metų ruošė naują konstituciją. Anksčiau rusai turėjo Lenino konstituciją, vėliau jiems buvo pristata Stalino konstitucija, o prieš porą metų Brežnevas, norėdamas būti gudresnis už Staliną ir kitus komunistų partijos vadus, paruošė aiškesnę, suprantamesnę ir sovietiškesnę konstituciją, negu turėjo ankščiau kraštą valdę vyrai, bet Brežnevas paruošė pačią geriausią, kaip jis ir jo draugai keliais atvejais pasakojo ir rašė.

Rusai savo konstitucijos neturėjo. Kai jie nuvertė carą, tai jokios konstitucijos nebuvo. Įstatymus ant greitųjų ruošė vyriausybė, steigiamasis seimas ir patys teismai.

Rusai pajėgė sušaukti steigiamąjį seimą, išsirinkti to seimo vadovybę ir reikalingas komisijas; sudarė vyriausybę kraštui valdyti ir demokratine konstituciją ruošti, bet jiems nepavyko. Leninas norėjo valdyti Rusiją, bet steigiamajame seime jis turėjo labai mažai atstovų. Jis net rimtos opozicijos steigiamajame seime negalėjo sudaryti, neturėjo gabių atstovų, galėjusių kalbėti ir logiškai mintis dėstyti. Jis taip pat žinojo, kad steigiamasis seimas paruos demokratine konstituciją. Jam buvo aišku, kad ten, kur veiks demokratine santvarka, tai komunistams nebus kas veikti.

Kad Rusija nesudemokratėtų ir neišmokyti pati įstatymus leisti, Leninas nutarė steigiamąjį Rusijos seimą išvaikyti. Jis suruošė perversmą prieš demokratine vyriausybę, išvaikė steigiamąjį rusų seimą ir paskelbė sovietinę valdžią. Sovietinės valdžios pagrindą sudarė Petrogrado darbininkų taryba, kurioje svarbiausią žodį tardavo Leo Trockis ir ukrainietis Anton Ovsienka. Nei Petrogrado sovietai, nei visos Rusijos sovietas, nei pavergtų tautų sovietai demokratinės santvarkos nepripažįsta. Iki Lenino praveto perversmo Petrograde buvo laisvi darbininkų rinkimai, kurių turėjo paklusti ir bolševikai, bet kai buvo paskelbta sovietinė tvarka, tai ir laisvi rinkimai pačiame soviete

pasibaigė. Sovieto nariai įtikinėjo kitiems ką jie turi daryti, bet ne tą, ką kokia dauguma norėtų daryti.

Pirmiausia Leninas paruošė ir paskelbė Socialistinės Federatyvinės Rusijos tarybinę konstituciją. Vėliau Stalinas paskelbė Socialistinės Tarybų Sąjungos konstituciją, o Brežnevas praeitų metų pradžioje paskelbė brežnevinę konstituciją. Tuo reikalu mums visai nevertėtų rašyti, jeigu jis būtų neįrašęs, kad visus lietuvius, gimusius Lietuvoje, jis skaito Sovietų Sąjungos piliečiais. Jis nuėjo dar toliau. Jis svietų piliečiais paskelbė ir lietuvių vaikus.

Patys naujos sovietų konstitucijos aiškintojai, visapusiškai apsvaistę reikala, nutarė, kad šitas brežnevinės konstitucijos dėsnių praktikoje bus taikomas nuo šių metų liepos 1 dienos. Pagal sovietinius aiškinimus, visi Amerikos lietuviai ir jų vaikai skaitomi Sovietų Sąjungos piliečiais. Dauguma Amerikoj gyvenančių lietuvių tapo Amerikos piliečiais. Jų vaikai, gimę Amerikoje, taip pat tapo Amerikos piliečiais. Amerikoje veikia įstatymas, kuris skaito Amerikos piliečiais kiekvieną lietuvių, gimusį Amerikoje. Jie turi visas Amerikos piliečių teises ir privilegijas. Jie tarnauja Amerikos karo jėgose, jie dalyvauja visuomeniniame Amerikos gyvenime, eina į savivaldybes ir įvairias valstybines įstaigas. Niekas neabejoja jų teisėmis. Jie turi tokias pačias teises ir privilegijas, kokias turi patys seniausieji šio krašto piliečiai.

Amerikos pilietybės klausimas Amerikoje gimusiems lietuvių vaikams buvo toks aiškus, kad jie niekad to klausimo nekeldavo. Tikslai dabar, pradėjus taikyti brežnevinę konstituciją ne vienas pajuto, kad Maskva gali prie jų kabintis; jeigu ji pajėgs uždėti ant jų savo leteną. Kol jie gyvena Amerikoje, tai Maskvos ranka jų nepasieks, bet jeigu jie ižengs į bet kurią sovietų teritorijos dalį, tai rusai gali prie jų kabintis. Galimas daiktas, kad rusai Amerikos pilietybės jiems neatims, bet galės taryti, klausinėti, laikyti už grotų, o vėliau pasiūlyti atsisakyti sovietinė pilietybės. Oficialiai tvirtinama, kad sovietų pilietybės atsisakymas kainuoja 90 rublių, o tai reikšia, kad reikia sumokėti virš šimto dolerių. Vietomis jie nesitenkina oficialia suma. Pasakojama, kad buvo atsitikimų, kad nulupdavo net po 500 rublių. Čia gal savo nagus pridėdavo sukliadvokatai.

Pabaltiečių komitetas Washington, susidedas iš lietuvių, latvių ir estų, kreipėsi į Valstybės Departamentą, kad paaiškintų, kokia iš tikrųjų yra jų padėtis. Reikia žinoti, ar rusai turės teisę prie lietuvių kilmės amerikiečių, ar jokių pretenzijų jie neturės? Dvigubos pilietybės negali būti. Jeigu žmogus yra Amerikos pilietis, tai rusai turi tas teises pripažinti. Jeigu jie tų teisių nepripažįsta, tai reikia juos iškinti, kad pripažintų. Jeigu negalima pasiekti, tai reikia sudaryti tokias sąlygas, kad jie netektų galimybės areštuoti, taryti, klausinėti, kalėjime laikyti ir kitaip kankinti Amerikos piliečių.

Pabaltiečių komitetas prašė šiuo reikalu aiškaus paaiškinimo. Jiems buvo atsakyta, kad klausimas studijuojamas ir aiškinamas. Teks palaukti, kol reikalus bus išaiškintas. Tuo tarpu atsakymo dar nėra. Pabaltiečių komitetas, gavęs atsakymą, prizadėjo viską paskelbti.

Kanadiečiai kitaip reikalą sprendžia. Į Kanados vyriausybę kreipėsi ten gyvenantieji lietuviai, norėdami išaiškinti, kokia yra Kanadon atvykusių tremtinių padėtis, gavusių Kanados pilietybę? Jiems

Dail. Mikalojus Ivanauskas

"Vilniaus Vizija"

IVINSKIS LIUDIJA ISTORIJA APIE VOLDEMARININKUS

Ne Naujienos kėlė perversmo klausimą ir jo pasekmes. Tai padarė voldeмарininkai Šimkaus leidžiamajame savaitraštyje. Manome, kad šia proga verta platesniems lietuvių sluoksniams su paties Voldemaro ir jo šalininkų veikla susipažinti. Šio-

mis dienomis spausdinome prof. A. Damušio prisiminimų pluoštą, šiandien dedame istoriko Zenono Ivinskio rašinį. Turime apstai iki šio mėto lietuviams plačiau nežinomos medžiagos apie šią politinę sąują, kuri stengiasi pateisinti nepateisina-

mą. Šimkus nepajėgė savo vilkų suvaldyti. Jis išvaizdavo, kad ir čia cenzorius galės uždėti pančius, kaip tai darydavo voldeмарinėje Lietuvoje. Esame pasiryžę supažindinti Amerikos lietuvius su planais ir darbais. Prof. Z. Ivinskio rašinys įneš daugiau šviesos. Štai jis:

SESIOS SAVAITES

Praėjo jau 14 metų nuo to reikšmingo fakto, kai Levas Prapuolenis per Kauno radijofo-

ną 1941 birželio 23 rytą pusiau dešimtos paskelbė lietuvių tautai seniai lauktą naujieną: "Raudonieji budeliai, žiauriai kankinę mūsų kraštą... šiuo metu siaubo apimtį netvarkingai bėga... Ar tie visi Lietuvos žemųjų išvadavimo valanda... Broliai lietuviai!... Imkitės ginklo... Tegyvuojate laisva nepriklausoma Lietuva!"

Tame pat atsisaukimė, kuris per visą birželio 23 buvo kartojamas, buvo paskelbta ir Lietuvos Laikinosios Vyriausybės (toliau: LLV) sudėtis.

Vyriausybę paskelbti, perimti valdžios įstaigas ir vyriausybės rankas, kad atėjė vokiečiai jau rastų ne sovietinius okupantus, bet nepriklausomos Lietuvos organus, buvo vienas iš pagrindinių sukilimo tikslų. Dėl to rengiant sukilimo planus, buvo kuo slapčiausiai planuojama ir vyriausybės sudėtis. Dar balandžio pradžioje viename iš pastarųjų teko dalyvauti ir man. Jame jau buvo minimos pavardės asmenų, kurie turėjo po sukilimo perimti kuo skubiausiai ministerijas.

(Bus daugiau)

ST. MATULAITIS

DELIONGO KELIONĖ

(Tęsinys)

Nindermanas nuolatos stengėsi išaiškinti laukiniams, kad tyruose pasiliko 12 jų draugų, kurie reikia gelbėti. Bet laukiniai tik žiūrėjo į jį nieko nesupraddami. O Nindermanui juo toliau, juo labiau rūpėjo alkanai draugai, laukiantieji jų pagalbos. Kartais jam rodėsi akyse numiręs kapitonas, daktaras ir kiti, kuriems jis nieko negali pagalbėti. Nors ir standus vyras buvo Nindermanas, bet pagalios graudumas jį apėmė ir vieną kartą, parpuolęs kampe, pradėjo graudžiai verkti. Ant laukinių tai padarė didelį įspūdį. Stebėdamiesi jie kasžin ką kalbėjo tarp savęs ir matomai gailėjosi Nindermano. Pagalios, vienas iš jų priejo prie Nindermano ir prieteliškai padėjęs ranką ant peties, pasakė:

— Bulun, aida Bulun!

Ilgai galvojo amerikiečiai, kol suprato, kad laukiniai nori vežti juos į miestelį Bulun, ir žinoma noriai sutiko. Bet ant rtytojus laukiniai nevaziavo. Jie išaiškino amerikiečiams, kad nėra ko vaziuoti į Bu'un, nes rusų viršininkas iš Bulun patys atvažiuo pas juos. Ir iš tiesų, tą pačią dieną pas Nindermaną atėjo kasžin kokis rusas, ku-

ris surašė ilgą telegramą ir išsiuntė ją su nežinomu jiems žmogum.

13. SUSITINKA SU DRAUGAIS

Praėjus da kelioms dienoms Nindermanui ir Norosu'ui visgi pasisekė nukeliauti į Bulun. Bet ir čionai negalėjo duoti pagalbos savo draugams.

Čionai juodu visiškai netikėtai susitiko su tais, su kuriais jau nesitikėjo pasimatyti. Susitiko su kapitono pagalbininku Melvil'iu ir 10 vyrų, kurie drauge su Melvil'iu sėdosi vieną laivą keliauti per jūras. Jie laimingiaus išliko nuo bangų. Pasiekę Sibiro kraštą netoli Lėnos įplaukos, jie pasileido plaukti priešais vandenį. Nors daug parsiejo jiems nukentėti. Nors visi kuonė buvo nesveiki: vieni nušalę rankas ar kojas, kiti nosis, o vienas buvo net iš proto išėjęs, bet, pastatę paskutines spekas, yrėsi kelias dienas priešais Lėnos vandenį, kol sutiko laukinius. Šitie davė amerikiečiams šiltus drabužius ir gero maisto ir šiaip pagalbėju kuom galėdami. Pasiptiprinę jie priplaukė iki rusų kaimo. Melvilinį pateko perskaityti telegramą to ruso parašytą ir visi jie atvyko į Bulun.

Apie trečią laivą, kuris vedant kapitono pagalbininkui Cipp'ui drauge su anais dviem plaukė per pūres tą baisiąją naktį, nieks nieko nesužinojo, ir ligšiolai nežinia, kas su jais atsitiko.

Turbūt bangos užliejo laivą ir visi nuskendo.

Tokiu būdu iš visų buvusių ant "Zanetos" žmonių gyvais liko tik 13 vyrų.

14. ATRADO NEGYVUS DRAUGUS

Keliauninkai negalėjo nurimti, kol nežinojo kas atsitiko su kapitonu ir jo draugais. Tą pačią dieną pasisamė laivus, nusipirkę roges ir reikalingą maistą išvažiuo į sniego tyrus, jieš-koti draugų. Ištasas tris savaites jieškojo ten, kur ejo Nindermanas ir Noros, bet nieko neatrado. Pabaigoje lapkričio šalčiai ir vėjas privertė juos atgal sugrįžti.

Dabar visiems jau aišku buvo, kad Deliongas ir jo draugai turėjo pražūti.

Kovo mėnesyje atėjusių metų, Melvi, Nindermanas ir da 14 vyrų vėl išvažiuo į ieškoti savo draugų. Beklaidžiodami po sniegą pagalios dideliame pusnyne pamatė šantuvo vamzdį. Atkasę sniegą, atrado lavonus dviejų matrosų. Netoli nuo jų atrado ir kapitoną Deliongą. Koki du žingsniai toliau gulėjo daktaras, o jų kosoje gulėjo matrosas. Kapitonas ir daktaras gulėjo užsidengę audeklu. Palei kapitoną gulėjo jo užrašai ir pašielis. Netoli po audeklu atrado dvi dėžes su garlaivio knygomis ir garlaivio vėliavą. Vienur gulėjo katilukas ir užklodai, kitur juodavo laužo liekanos. Tuoju atrado lavonus ir kitų sušalusiujų. Nė ant vieno nebuvo batų, mato-

mai visus suvalgė. Pas kai - kuriuos lavonus rankos ir kojos buvo sudegintos. Vargšai matrosai lino ir ugnį sušilti. Vieno matroso lavoną rado vidury laužo liekanų su apsilusiais drabužiais. Melvi ir Nindermanas, žiūrėdami į savo pražuvusius draugus, verkė kaip kūdikiai.

Netoli tos vietos ant upės Lenos kranto yra didelė 40 sieknių augščio uola. Aplinkui tą uolą nieko daugiaus nematyti, kaip tik tušti sniego tyrai. Žmonės čion labai retai atvyksta, mat ir žvėrys čion pasirodo netankiai. Taigi ant tos uolos prakasė Deliongą, daktarą ir jų draugus. Toje vietoje sudėjo iš akmenų augštą kapą ir pastatė didelį 3 sieksnių kryžių su tokiu parašu angliškai:

"Atminčiai 12 oficerų ir matrosų garlaivio Zanetta, numirusių badu Lėnos įplaukoje gruodyje 1881 m.: Kapitonas Deliongas, daktaras Ambler, Kalins, Li Gert, Dresler, Eriksen, Boid, Iversen, Kaač, Aleksius, Ahi-sam."

Taip pražuvo drąsūs keliauninkai į tolimą šiaurę. Jų kūnai pasiliko toli šiaurėje po akmenų krūva, bet jų veikalai, jų patyrimai, užrašyti knygose, pasklido po visą švietą ir žmonės neužmirš jų, nes jie padėjo savo gyvybę, įieškodami žinių ir mokslo."

(Pabaiga)

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą
bei neatsiliepęs, skambinti 514-8004

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1938 S. Main Rd., Westchester, IL.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71 St. Tel. 737-5145
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63RD STREET
Val. antrą, 1-4 popiet,
ketvirtą, 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2380
Residencijos telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Sąs. praktika, spec. MOTERŲ ligos.
Ofisas 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm. antrą, trečią,
penkt., 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
4-6 val. popiet ir kitu laiku
pagal susitarimą.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDIAS-PROTEZISTAS
Aparatai — protezai. Mod. dau-
siam. specialiai pagalba klijoma.
(sąs. su ortopedais) ir t. t.
Val.: 4 ir 6-8, šeštadienį 9-11
West 63rd St., Chicago, IL. 60629
Telef.: P. Prospect 5-5084

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

DR. A. MILIUS

Moterų ligos, chirurgija.
5037 Central Ave.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-1004

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. JERENAS
Tel. WA 5-8063

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pir-
madienio iki penktadienio 3:00
— 3:30 val. popiet. Šeštadienį
ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30
val. ryto.
Vedėja Aldona Deivukė
Telef.: HENlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki
penktadienio 9 val. vak.
Šeštadienį 7-8 val. vak.
Visos laidos iš WOPA stoties,
banga 1490 A.M.
St. Petersburg, Fla. 5:30 val. p.p.
iš WTIS stoties 1110-AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

P. KUŠNERIO SURINKTOS ŽINIOS APIE PABALTIO TAUTAS

(Tęsinys)

LIETUVIŲ TAUTYBES SUSIFORMAVIMAS PIETRYČIŲ PABALTIJYJE TARP PRUSŲ-LIETUVIŲ GYVENTOJŲ

Daugelyje rajonų lietuviai sa-
vų skaičiumi viršijo atėjūnus, jo-
nus. XVIII amž. antroje pusė-
kai kuriuose rajonuose atėjūnų
visai nebuvo. Iš tų rajonų bau-
dėmų salburgiečių, o XIX
džiauninkų sarašų, kur buvo
apgyvendinti vokiečių kolonis-
ai, matyti, kad jokių kitų vo-
kiečių gyventojų visuose tuose
rajonuose pirmiau nebuvo. To-
kiu būdu kolonizacijos duome-
nų sarašai dar kartą patvirtina,
kad iki XVIII amžiaus pradžios
tarp kaimo gyventojų Klaipė-
dos, Ragainės ir Jsrutės apygar-
dų vokiečių beveik visai nebuvo
(M. Beheim — Schwarzbach,
1879, psl. 78).

Tarp kolonistų pradžioje žy-
mą dalį sudarė salburgiečiai —
vokiečių žemdirbiai protes-
tantai iš Salzburgo, Austrijos.
Jie pirmiau gyveno bažnytinė-
se popiežiaus žemėse: katalikų
bažnyčios jie buvo religiniai
persekojami ir todėl noriai
emigravo į Rytų Prūsiją. Atvy-
kę karaliaus liuterono, t. y. reli-
gijos bendratikio kvietimu, saiz-
burgiečiai tikėjosi čia rasti pa-
žadėtą žemę, kur nėra nei reli-
ginės, nei feodalinės priespaui-
dos. Tačiau socialinės gyveni-
mo sąlygos Rytų Prūsijoje pasi-
rodė nė kiek negeresnės kaip ir
Austrijoje, nors juos čia religi-
niai niekas nepersiekiojo, bet
feodalų-dvarponių galybė čia
buvo neribota. Buvo daug atsi-
tikimų kada naujakurius, kurie
turėjo asmeninę laisvę, vertė
atlikti tokias prievoles, kurias
ankščiau atlikdavo baudžiaui-
ninkai. Dvarponių valdyme bu-
vo miškai, pievos ir dykynės,
kur kaimų gyventojai ganė sa-
vų gyvulius ir dėl mažiausio ne-
paklusumo dvarininkai už-
drausdavo kaimiečiams naudo-
tis tomis ganyklomis ir marino
juos badu. Nusivylę salburgie-
čiai pradėjo apleisti skirtas

jiems žemes ir keltis į kitus ra-
vonus. XVIII amž. antroje pusė-
kai Rytų P. usijoje beliko labai
nedaug salburgiečių, o XIX
amž. pabaigoje iš pirmųjų atė-
jų beiko tik trys kolonijos
— Višnų rajone — Venskai, Šar-
kubūdė ir Kumelupiai (F. Tetz-
ner, 1902, psl. 32). Pagal bend-
rą laikų nu, asakojimus salbur-
giečiai buvo pavyzdingi ūkinin-
kai ir matomai, sugebėjo už-
megsti gerus santykius su vie-
tiniais gyventojais lietuviais.
Pasinaudodami šiais duomeni-
mis, vokiečių nacionalistai pra-
dėjo tvirtinti, kad tai įvykusi
lietuvų gyventojų germanizaci-
ja buvusi paseka salburgiečių
įtakos, bet ne vokiečių adminis-
tracijos priverstinių veiksmų.
Šis melagingas tvirtinimas pa-
neigiamas tuo, kad salburgie-
čiai neišgalį legyveno kartu su
lietuviais ir todėl jokios ypatin-
gos įtakos padaryti negalėjo.

Be vokiečių, tarp kurių buvo
žemdirbių iš įvairių provincijų,
į Rytų Prūsiją panor persikė-
ti ir siek tiek prancūzų, šveicarų
(labiausiai amatininkai), len-
kų ir lietuvių iš šiaurės Žemai-
tijos rajonų. "Su šia persikėle-
rų kategorija, rašo kolonizaci-
jos istorikas Beheim-Schwarz-
bach (M. Beheim-Schwarzbach,
1879, psl. 116—117), buvo elg-
tasi kuo blogiausiai. Kad jie
kaip kolonistai tikrai kūrėsi, nė-
ra abejonių, bet pats faktas, kad
jiems daug kartų buvo draudžia-
ma kurtis, leidžia padaryti iš-
vadą, kad tai buvo iš anksto nu-
matyta; o vėliau į šią kolonistų
kategoriją buvo atkreiptas ypa-
tingas dėmesys: jų įkurdinimas
turėjo būti pigesnis, negu kitų
drausdavo kaimiečiams naudo-
tis tomis ganyklomis ir marino
juos badu. Nusivylę salburgie-
čiai pradėjo apleisti skirtas

For your headache get extra strength and safety, too.

Anacin® has extra strength.
More strength than any regu-
lar headache tablet. And Anacin
combines that strength with
safety.
Like all leading headache
tablets, Anacin starts with a
pain reliever recognized safe.
Extra strength with safety. That's common sense. That's Anacin.

Frosty Cranberry-Orange Relish Pie

by Martha Logan

Desserts for holiday meals are rich and tempting. Pies are
popular desserts, and it is traditional in many homes to have at
least two different kinds so family and guests may have a
choice — or a silver of both. Pumpkin, mincemeat and pecan
are favorites. A refreshing addition to the pie desserts is Frosty
Cranberry-Orange Relish Pie, an easy-to-prepare delicacy.
Packaged thawed frozen cranberry-orange relish, marsh-
mallows and sugar are combined and heated in a saucepan
until the marshmallows melt. Cool and fold into whipped
cream. Finally the scrumptious mixture is poured into a baked
tender, flaky pie shell. Frosty Cranberry-Orange Relish Pie can
be prepared ahead of time and frozen, so there is no last
minute rush or fuss.

Frosty Cranberry-Orange Relish Pie

Yield: 9 inch pie
Baked 9-inch Swift ring/ 20 full-sized marshmallows
Jewel Shortening pie 1/4 cup sugar
shell 1 cup whipping cream or 6
10 ounce package frozen 1 ounce can evaporated
cranberry-orange milk, chilled
relish, thawed
Combine relish, marshmallows and sugar in heavy saucepan.
Cover and heat slowly until marshmallows melt. Stir occasion-
ally. Cool. Whip cream or milk in a chilled bowl until stiff
peaks form. Fold into relish mixture. Pour into cooled baked
pie shell. Wrap for freezing. At serving time, remove pie from
freezer and let stand 10 minutes before serving.

ti jų įprastą drabužį, jie grupė-
mis bėgo atgal į savo ankstyves-
nes gyvenvietes.

Tai priverė vyriausybę pa-
vesti vietos administracijai pa-
daryti lietuviams persikėlimams
kai kurias nuolaidas kas liečia
drabužių nešiojimą ir vieton
draudžiamų jiems avėti vyžu,
anž. pradžioje buvo pastebėtas
buvo leista nešioti nagines (iš
žymus lietuvių gyventojų suma-
neraugintos čdos), turint ome-
nyje, kad oda nagnėms lietu-
viai pirkdavosi miestuose, kur
verslininkai buvo vokiečiai (M.
Beheim-Schwarzbach, 1879, psl.
117). Tai parodo, kad naujaku-
riai turėjo prisilaikyti nustaty-
tų baudžiaminkams potvarkių ir
juos pildyti.

Pagal Beheim-Schwarzbach'o
(1871, psl. 61) apskaičiavimą,
šiaurinėje Rytų Prūsijos dalyje
1735 m. gyveno 172.000 gyven-
tojų. Tėkiu būdu kolonistai su-
darė ne daugiau kaip 20% gy-
ventojų ir tarp jų, išskyrus di-
desnius miestus, didžiausią gy-
ventojų persvarą turėjo lietu-
viai.

Vokiečių kolonizaciją XVIII
amž. pradžioje jokių būdu ne-
galima skaityti vienintele ir
svarbiausia Rytų Prūsijos vo-
kietinimo priežastimi. Vokiečių
gyventojų antplūdis į vakary
lietuvių rajonus tęsėsi ir vėliau,
bet jis nukrypdydavo labiausiai
į miestus; kaimuose šis procesas
negalėjo būti intensyvus kolei
vakary lietuvių gyventojai iš-
likdavo savo gyvenamose vie-
tose. Nėra duomenų, kad lietu-
vių gyventojai būtų palikę savo

Forging Fuel Economy

Some 180 typical American homes can be heated for a
year with the fuel savings a Chevrolet auto plant in Detroit
is getting from car parts before they even go into the au-
tomobile. The fuel gas is being saved at Chevrolet's Detroit
Gear & Axle plant in a simple metal testing procedure being
performed here by Hazella Fuqua. The electronic apparatus
identifies pinion gear forgings which need to be heat treated
before they can be machined. Formerly all pinion gear for-
gings were put through the heat treating furnace. By selecting
only the ones which need the heat treatment, some three
million cubic feet of gas per month...or 36 million cubic
feet a year...are saved.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Pasirenk pasitikti savo Dievą". — Amos 4:12.

Tikrasis būdas pasirengti pasitikti Dievą ir klausyti jo nutarimo apie
amžinąjį žmogaus likimą nėra, kaip paprastai manoma, pradėjimas pasi-
rodyti gerai ir šventais tik tada, kai žmogus pasensta arba suserga ir
pamato besitartiną mirtį arba kokią kitą nelaimę. Prisirengimas pa-
sitikti Dievą turi prasidėti nuo tos valandos, kai mes nusigrėžėme nuo nuo-
dėmės ir pasidarėme tikintais. Nes tuokart mes esame prašomi prista-
tyti savo kūnus Dievui kaip gyvas ir šventas ir jam patinkamas aukas.
Po to mes gauname jo dvasios ir pasidarome jo mokykliniais ir per visą li-
kusį gyvenimą esame prirengiami dalyvauti su savo Atpirkėju jo garbin-
goje karalystėje.

SV. RASTO TYRINETOJAI

J. Muzikant, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N. Y. 10303

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS GAIDAS — DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYs MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBUSANSO
PATARNAVIMAS

*
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: Olympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LaFayette 3-3512

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

MŪSŲ SPAUDOJE

Kultūriniai pobūviai gamtoje

SLA Kultūros Komisijos narys Lionginas Kapeckas Tėvynės 10 nr. rašo apie kultūrinius renginius gamtoje ir patraukliai įtaigoja visas SLA kuopas ruošti kultūrinius pobūvius gamtoje. Straisnio pabaigoje jis taip rašo:

Atgimstant gamtai ir sušilus orui, koks melonumas pabuvoti gamtos gražume! Yra žmonių, kurie galvoja, kad parengimams yra rudens ir žiemos laikas. Tačiau taip nėra ir neturėtų būti! Galima surengti puikius subuvimus privačiame sode ar ūkyje, parke ar didesniame darže. Kai daugiau pasirodysime visuomenei, bus lengviau gauti naujų narių ypač jaunimo. Tik sukrusime ir parodykime daugiau pasiryžimo dirbdami mūsų tautos gerovei!

Čikagos lietuviai jau kurį laiką neturėjo progos pabuvoti kartu gamtoje, nes nerado tinkamos vietos.

Užtat gana didelį dėmesį sukėlė Naujienų piknikas ir naujoji piknikavimo vieta Vosniako piknikų sode. Jis yra miesto autobusais privažiujamoje vietoje ir lengvai sutalpina virš 3,000 žmonių. Yra patogūs piknikavimui įrenginiai ir automobiliams pasistatyti aikštė.

Piknikas bus šeštadienį, liepos 28 d. Jau dabar jam yra rūpestingai ruošiamasi. Be piknikavimo gražioje aplinkoje, ten

bus ir kultūrinių dalykų. Tai gausus knygomis ir kitokiais leidiniais spaudos stalas, lietuviška meninė programa ir lietuviška muzika, gi kultūringa ir kartu linksma visų svečių laikysena yra žymūs visi Naujienų renginiai.

K. Petrokaitis

TRUMPAI

— Danutė Jankienė atsisakė iš Detroito Žiburio liuanistinės mokyklos vedėjos pareigų. Toms pareigoms pakviesta Danutė Doveinienė, buvusi tos mokyklos mokytoja. Į Tėvų komitetą išrinkti: Birutė Barauskienė, Genė Rudienė, Dalia Stonienė ir Šarūnas Liškauskas.

— Paulius Ališauskas, baigęs teisės mokslus Kanadoje, pradėjo dirbti advokatų firmoje Owen Sound, Ont., kur atlieka vienerių metų praktiką. Jis 1976 m. baigė psichologiją bakalauro laipsniu Western universitete London, Ont., o š.m. birželio 8 d. tame pačiame universitete baigė teisų fakultetą.

— Toronto universitetą ši pavasarį bakalauro laipsniais baigė: civilinė inžinerija — Algis Linas Šeškus; geologija — Diana Bumbulytė ir Andrius Kestutis V. Paulionis; pramonės inžinerija — Paulius R. Lėdas ir Vik-Andrius Klupšas; metalurkavimą — Rasa-Magdalena Draugij.

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

Naujiems vadovybė ir Platinimo vaje komisija kreipiasi į visus skaitytojus ir į visus lietuvius, ir prašo pakeisti knygnešius bei lietuviškos spaudos pirmųjų pavyzdžių, platintų iš seniausios Amerikos lietuvių dienraščio su juo susijusių ir į užsienį išvežtų, tikslu sudaryti nemokamą stambią ir tik lietuviškos spaudos miestelį, bet ir visos lietuviškos spaudos, kaip patalpos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, bendromis įsigomis tiekiant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir visuotinio lietuviškų reikalų renesanso.

VIS PLEČIANTIS SAJODŽIUI

skaityti ir platinti Naujienas, atsižvelgiant, kurie prisidėjo prie Platinimo vajeus labai vertingomis dovanomis naujienas skaityti.

Mykolas Karaitis sav. Grand Shores motelio ir Residencinio viešbučio 17350 Gulf Blvd., St. Petersburg, FL 33706, tel. 813-391-9778, paskyrė trijų dienų atostogas dviem asmenims. Laimingieji turės progą būti svečiai puikiam motelyje prie pat pajūrio, naudotis privačiu papildomu laidiniu kambariu, TV, telefonu ir kitais moderniais įrengimais.

Mūsų bendradarbi ir savaitinės skilties "Aplink mus ir mūsų namus" autorė M. Miškinytė paskyrė \$30 premiją. Be abejo, atiras ir daugiau mėnesatų, kurių vertingos dovanos bus skelbiamos ir paskirstytos rudėniam Naujienų piknikui.

Visas ir visus kviečiame į didįją talką.

Prenumeratos pratęsimas, užsakymų, bei galimų skaitytojų reikalavimų prašoma pasinaudoti žemiau esančiomis atkarpomis.

NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60646

* Iš anksto be raginimo pratęsti savo prenumeratą, taupydami laiką ir mažindami susirūkinėjimo išlaidas. Prieš _____ dol.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

* Užsakyti Naujienas kaip dovaną savo _____ kurio _____

yra naujas skaitytojas. Prieš _____ dol.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Sponsoriaus pavardė, vardas ir vietovė _____

* Platinimo vajeus proga, palaikydami lietuvišką spaudą ir Naujienų pastangas, prašai jas siuntinėti už pridėjamus _____ dol.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

* Platinimo vajeus proga, prašau siuntinėti Naujienas dvi savaites susipažinti nemokamai be jokių išpareigojimų.

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

gelytė; architektūrai — Linas Bronius Saplys. Jiems diplomai buvo įteikti birželio 13 d. specialioje iškilnėje.

— Mokyt, A. Rinkūnas, aukštesniųjų liuanistinių kursų vedėjas, parašė ir išleisdino vadovėlį norintiems pramokti lietuvių kalbos. Jis pavadintas "Ar kalbate lietuviškai — Lithuanian for Beginners". Prie pagrindinio vadovėlio yra keturios pagalbinės knygelės mokytojams ir mokiniams. Vadovėli išleido Kanados Lietuvių Bendruomenė. Jis gaunamas knygynuose.

— Antanas Liūdžius iš Toronto laimėjo dvi pirmas vietas Kanados veteranų plaukimo pirmenybėse. Jose rungtyniavo 250 geriausių plaukikų iš Kanados ir devyni iš Amerikos kaip svečiai. Šis laimėjimas A. Liūdžiui savo Kanados čempionu tapo amžiaus klasėje 50 metų ir 100 m plaukimuose krūtine. Tuo pačiu jis pateko į Kanados rinktinę, kuri atstovaus Kanadai pasaulinėse veteranų plaukimo pirmenybėse 1980 m. Berlyne. Pernai A. Liūdžius laimėjo 1 aukso ir 1 sidabro medalį Ontario provincijos pirmenybėse.

Rūkymas ir širdies negalavimai

SHANGAI, Kinija. — Šio miesto ligoninės tyrinėtojai Chung Shan ligoninėje nustatė, kad širdies problemas turintieji rūkoriai 3.2 karto dažniau gauna širdies atakas kaip nerūkintieji.

Dr. Li Wan-xian tarp 1972 ir 1974 metų šangajaus srityje ištyrė 2,923 darbininkus ir 739 ūkininkus ir tarp 1974 ir 1977 metų patikrino tuos, kurie jau turėjo širdies atakas.

Atstovų rūmų komitetas pritaria prez. Carterio pozicijai Zimbabvės - Rodezijos reikalu. Visi gyventojai nedalyvavę rinkimuose, todėl gali kilti neramumų.

TRAILER MECHANICS

Minimum 2 years' experience. Large growing company. Union shop. Mobile and shop positions available. 3 shifts.

INTERMODAL, INC.

254-6105 • Contact Tom

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENE

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

V. VALANTINAS

SUSIVINIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams išskirti tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėjo daugiau kaip ASTUONIS MILIJONUS dolerių apdraudę savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neieško pelno, nariams patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susiviniuoti apsidrausti iki \$10,000.

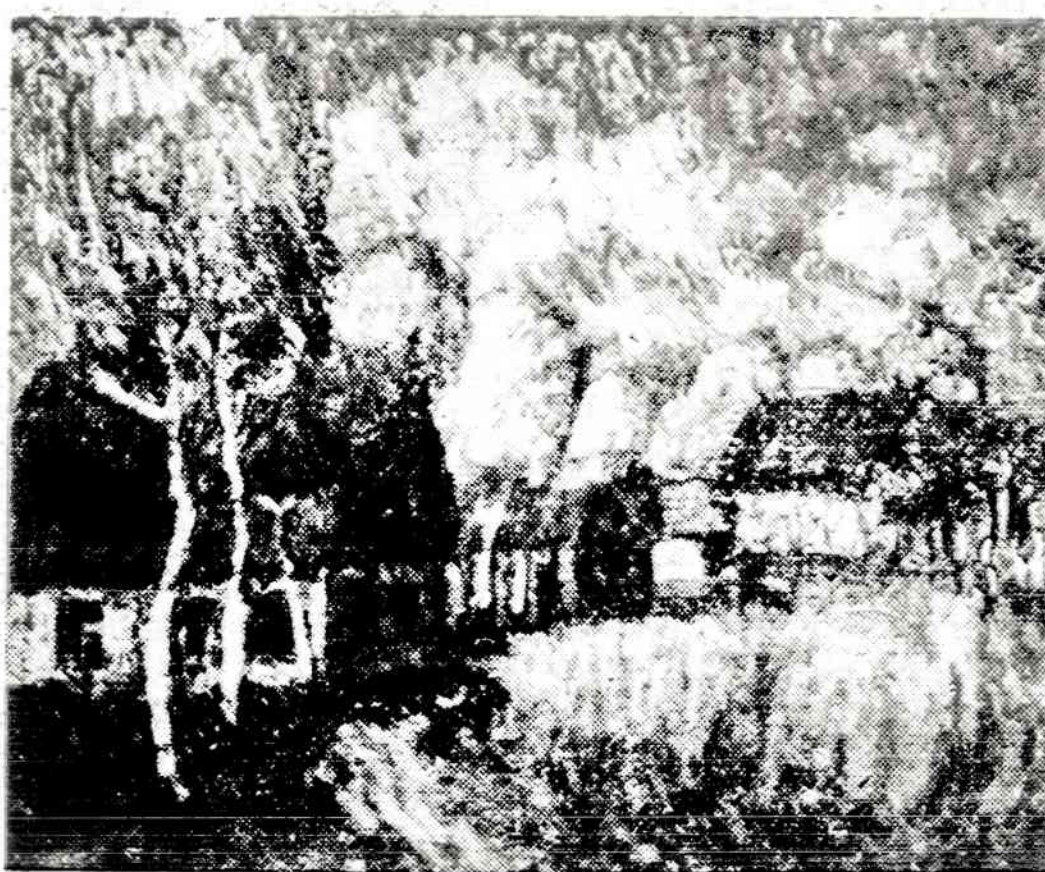
SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudžia — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdraudžia: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA — knuopų vyra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA knuopų veikėjus, jie Jums mielai pagelbės ir SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N.Y. 10001
307 W. 30th St.
Tel. (212) 563-2210

ŠOVĖ, BET NEPATAIKĖ

Mūsų komunistų laikraštis Laisvė atliko savišiemis lokio patarnavimą išspausdindama iš anos pusės Vytauto Miniotos įsakytą "Ilgubraciją" prieš BALFą. Lietuvoje jo raštas, kaip daugelis panašių, būtų sauriamai nuslinkęs į žurnalistinį šiukšlyną, bet Amerikoje išsta-1 aukso ir 1 sidabro medalį Ontario provincijos pirmenybėse.

ty septynmyliais batais, jei koks BALFas jį tada jais ap- rūpintų. Tokių būdu, Miniotos oracija yra į ožio ragą suvyniota. Išpū- dzio nepalieka ir jo krokodiliš- kos ašaros dėl menamų rungty- nių "urėdams" BALFę. Tokios rungtynės yra demokratinės vi- suomenės pagrindinė savybė. Pas Staliną būdavo kitaip: kul- ka kaktom Kapsuko rungovui Aleksai, kulkos kaktoms genero- lams Ubarevičium ir Putnai, ku- rie vėliau visi buvo "reabilitu- ti". Net BALFo rūpestis Bra- zinskais buvo rūpestis nuo bu- delių išgelbėti lietuvi. Naujie- nose birž. 19 d. buvo žinutė apie BALFo 5-to skyriaus susirinki- mą, kuriam Centro valdybos na- rys pranešė, kad BALFas su Bra- zinskais jokių ryšių neturi. Jų vardu surinkti pinigai buvo jiems įteikti — ir viskas. Nie- kas nevagia lėktuvų bėgti iš Amerikos Sovietijon.

Miniotos svajonės būk BALFas esąs įrankis kokių tai paslapin- gų "specialių įstaigų" Amerikos valdžioje, Amerikos lietuviui tik skanaus juoko sukulia ir yra pirštu dangun dūrimas. Jo iš- vaizduotos "grumtynės dėl do- lerių" yra grumtynės išprašyti iš visuomenės aukų padėti nuo budelių nukentėjusiems lietu- viams. Pas komunistus madoje "aisopiška kalba", pagal kurią sako vieną, galvoja kitą. Minio- ta išsena prieš dabartinį Ame- rikos (ir Lietuvos pagrindžio) stojimą už žmogaus teises, bet savo išėjimą pridengia posakiu "taip sako mūsų šalies spauda".

Ta spauda, aišku, Maskva. Ne- jau Miniota nori duoti mums suprasti, kad iš tikrųjų ne jis stoja prieš Ameriką ir Lietuvos pogrindį, bet "mūsų šalies spauda"?

Vyt. Sirvydas,
(Nashua, N.H. 129-to BALFo skyriaus sekretorius)

Iuozo Šmotello

ATSIMINIMŲ SKIRSNELIAI

Graži, lengvai skaitoma ir įdomi 250 puslapių knyga su krauta autoriaus trobeja.

Čikagos ir apylinkės lietuviai, skirsnelių mėgėjai, prašomi atvykti ir knyga pasiimti. Kitur gyvenantieji prašomi užsisa- kyti paštą.

Knygos kaina — 5 doleriai.

Autoriaus adresas:

7114 S. Campbell Ave.,

Chicago, IL 60629.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu Jums gali dau padėti teisininko Prano Šul paruošta, — teisėjo Alphons Wells peržiūrėta, "Sūdumos" išleista knyga su legališkomis formomis.

Knyga su formomis gauna ma Naujienų administracijos 1739 South Halsted St., Chicago, ILL. 60608. Kaina \$3.00, su formomis — \$3.90.

Pašto išlaidoms pridėti 90c.

REAL ESTATE

Namai, Zėmė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Zėmė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS.

DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANASKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. Virginia 7-7747

Registruokite savo namus
biznius, sklypus pardavimui jau
26-tus metus veikiančioj istai
goj, o pirkdami pastateiraukite.

Du butai, medinis su sklepu ir ga-
ražas. Svarus, gerai prižiūrėtas. 63 ir
Troy.

Du butai, mūrinis, įrengtas sklepas
auto garažas. Avers ir 26-ta.

Medinis namas su geležies (Hard
ware) prekių krautuve. Nebrangus.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

M. L. S.

Gausus namų pasirinkimas
pietvakariuose

BUDRAITIS REALTY

Ivairi apdrauda — INSURANCE
BUTŲ NUOMAVIMAS — paren-
kam nuomininkus
4243 W. 63rd St., Chicago
Tel. 767-0600.

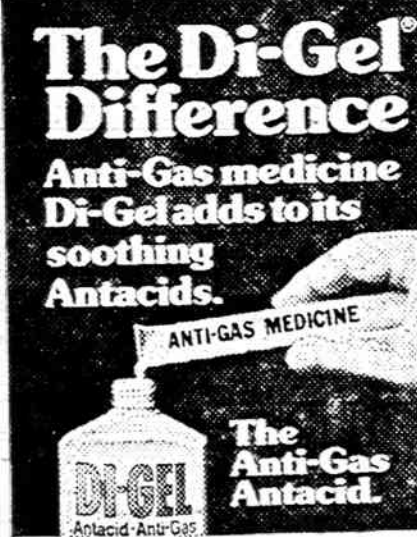
RENTING IN GENERAL

Nuomos

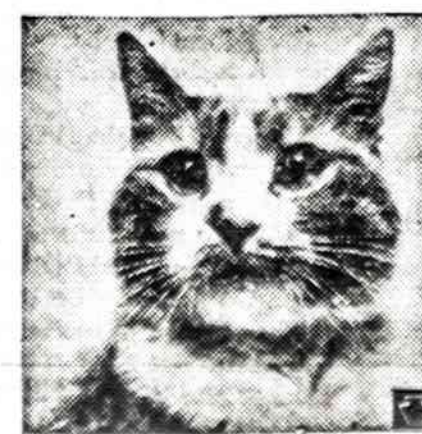
Išnuomojamas gražiai atremontuo-
tas butas Bridgeport, 3-me aukšte.
Pageidaujamo vyresnio amžiaus lie-
tuvių pora ar vienas, be vaikų ir
kambarinių gyvulių.
Tel. 523-4109.

NAMŲ REMONTAS

Langai — Dury — Porčiai — Ce-
mento laiptai — Šaligatviai ir kita.
Kalbame lietuviškai
Tel. 476-5635

ENERGY WISE

DAR SENA KAINA

Parduodamas žema kaina 4 kamba-
rių mūro namas ant 37 pėdų sklypo.
Nauji langai, naujai išdekoruotas,
tuoj galite keltis, priešais Marquette
parką.

LABAI SVARUS 2 butų namas ir
garažas, elektrinės durys, atskiri ga-
zu šildymai, Brighton Parke. \$37,000.

NAUJAS 2 aukštų mūro namas Mar-
quette Parke. 2 butai po 6 kambarius
ir trečias gražiame beismante. Daug
vertingų priedų.

2 AUKŠTŲ mūro namas ir 2 auto
garažas. Apie \$6,000 pajamų. Nau-
jas stogas, gazu šildymas. apsauga
nuo potvynių, aliuminum langai, ga-
lite pirkti už \$41,800.

MODERNUS 15 metų mūro namas.
2 butai ir profesionali lukus offi-
so patalpa. Daug priedų. Marquette
Parke, aukšta kokybė, \$60,000.

MODERNUS 2 aukštų mūro namas,
apie \$18,000 pajamų. Geros salygos.
Marquette Parke.

VALDIS REAL ESTATE

2625 West 71st Street
Tel. 737-7200 arba 737-8534

ELECTROS ĮRENGIMAI,

PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą.
Dirbu ir užmiešiuose greit,
garantuoti ir sažingai.
KLAUDIUS PUMPUTIS
4358 So. Washenaw Ave.
Tel. 927-3559

DĖMESIO

62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$98 pusmėnuo automobilio
Liability apdraudimas pensininkams
Kreipkitės:
A. LAURATIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisyimas
2646 West 69th Street
Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus
P. MEDZINSKAS, 4065 Archer Av.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. SIMKUS

Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 E. Maplewood, Tel. 254-7431
taip pat daromi vertimai, giminių
įkvietimai, pildomi pilietybės pra-
šymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapolis, Agent
3208 1/2 W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642, - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company

ADVOKATAS

CHARLES P. KAL & Associates
2649 West 63rd Street,
Tel. 776-5162
Trečiadieniais iš anksto susita-
rus. Šeštadieniais iki 12 v.
Vakarais tel. RE 7-5047.

Raštinė veikia jau daugiau kaip
40 metų, patarnaudama klientams.

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996